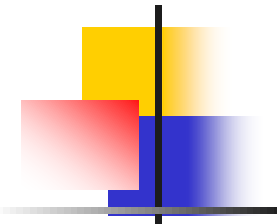

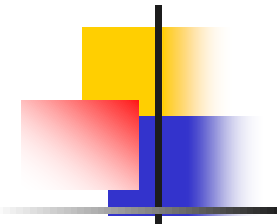
عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت

Social Determinants of Health

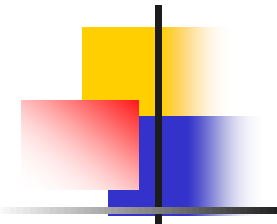
عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت

■ در چند سال گذشته سیر تحولات سلامتی در دنیا و در ایران باعث توجه هر چه بیشتر به مقوله‌های اجتماعی سلامت شده است.

■ مشکلاتی نظیر بی سوادگی، بیکاری، فقر، اعتیاد و رفتارهای پرخطر بیش از هر عامل دیگری به سلامتی انسان ها و جوامع آسیب وارد می نماید

عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت

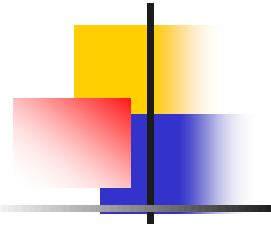

- مباحث جدیدی چون سرمایه اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی که بطور روزمره با آنها روبرو می‌شویم در حیطه دانش پزشکی قبلی قرار ندارند.
- از طرفی اگر بخواهیم برای سلامت جامعه اقدام مؤثری انجام دهیم بدون توجه به ریشه‌های اصلی آن اقداماتمان گذرا و علامتی خواهند بود.

عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت

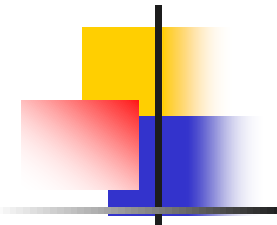
- بدون شک بخش مهمی از مشکل HIV، و قسمتی قابل توجه از ریشه اعتیاد، دارای زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی است.
- مداخله در این گونه مسایل، نیازمند ابزارهای جدیدی برای درک درست پدیده‌هایی از این قبیل و به خصوص مداخله‌های بین‌بخشی است

عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت کدامند؟

- عواملی چون:
  - میزان درآمد
  - سطح تحصیلات
  - شغل
  - تغذیه
  - طبقه اجتماعی
- نقش بسزایی در تعیین سطح سلامت افراد دارند

ارتقاء سطح سلامت و توزیع عادلانه آن

■ توزیع عادلانه سلامت بین

■ فقیر و غنی

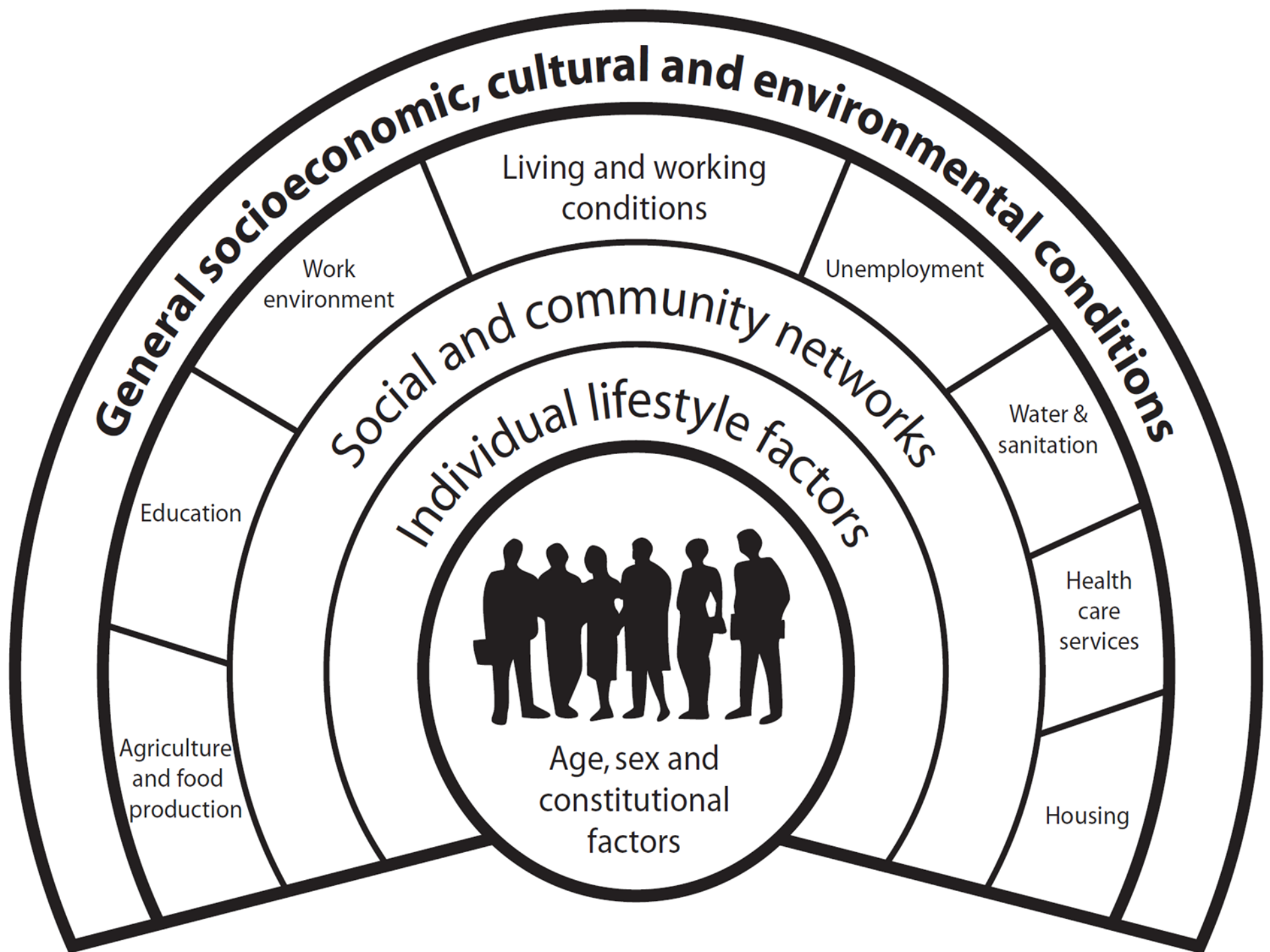
■ شهرنشین و حاشیه نشین

■ بیکار و شاغل

■ بی سواد و با سواد

■ مقدور نخواهد بود مگر با مداخله در سطح تعیین کننده های اجتماعی سلامت

■ عدالت اجتماعی است که می تواند عدالت در سلامت را به ارمغان آورد

General socioeconomic, cultural and environmental conditions

Living and working conditions

Work environment

Unemployment

Social and community networks

Water & sanitation

Health care services

Housing

Individual lifestyle factors

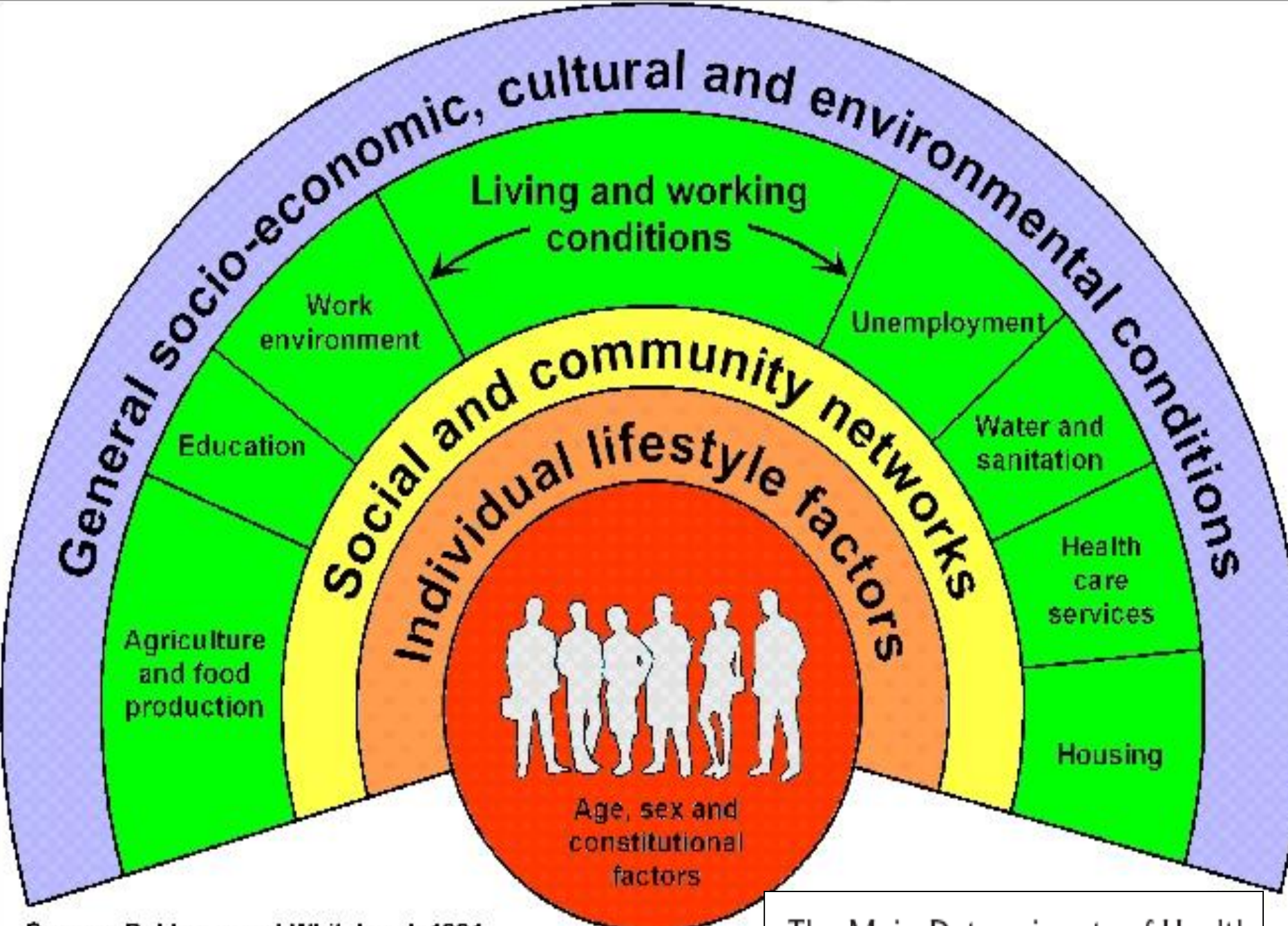

Age, sex and constitutional factors

Education

Agriculture and food production

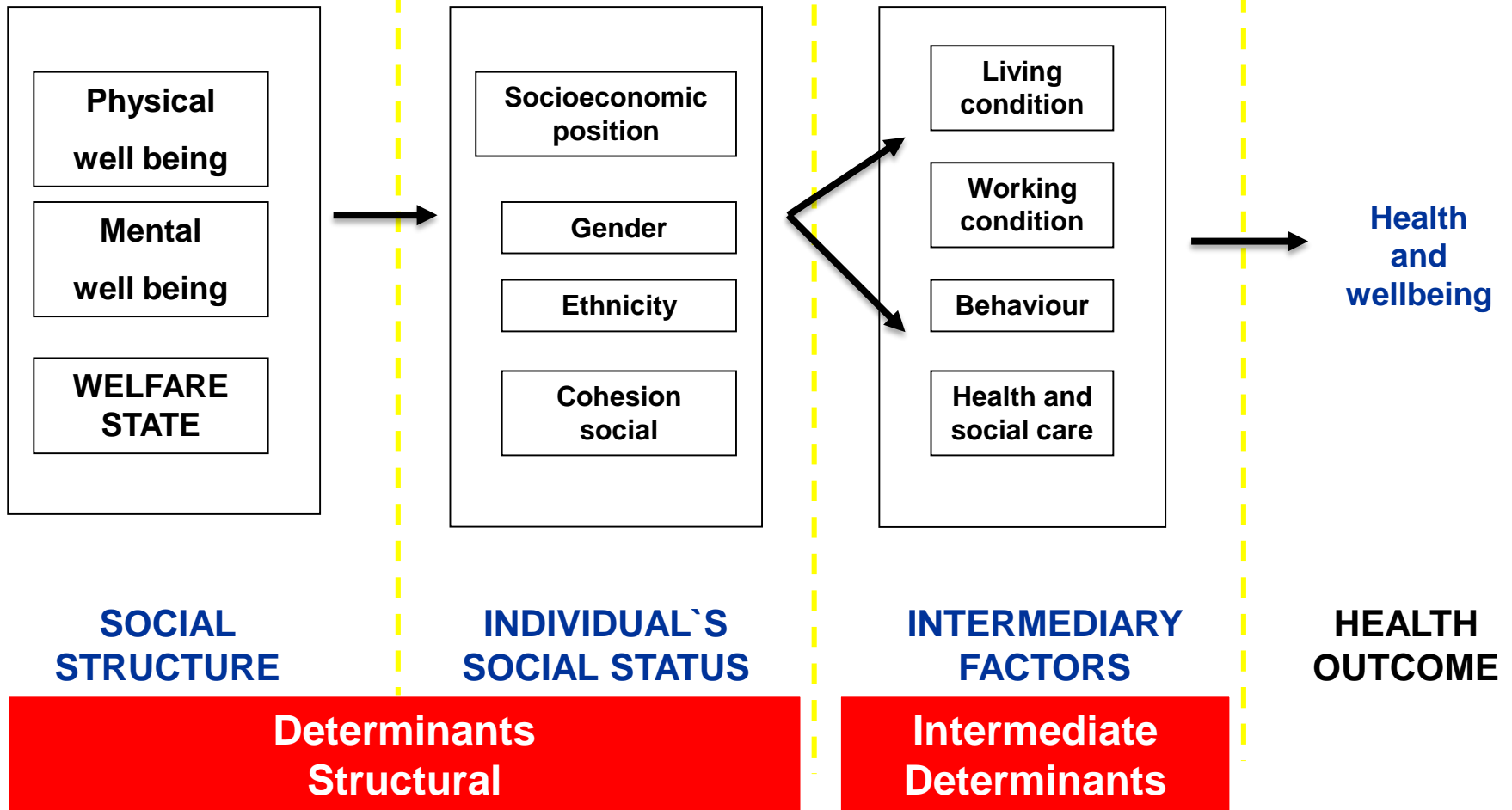
Source: Dahlgren and Whitehead, 1991

The Main Determinants of Health

Spectrum of Health Determinants

The entry points

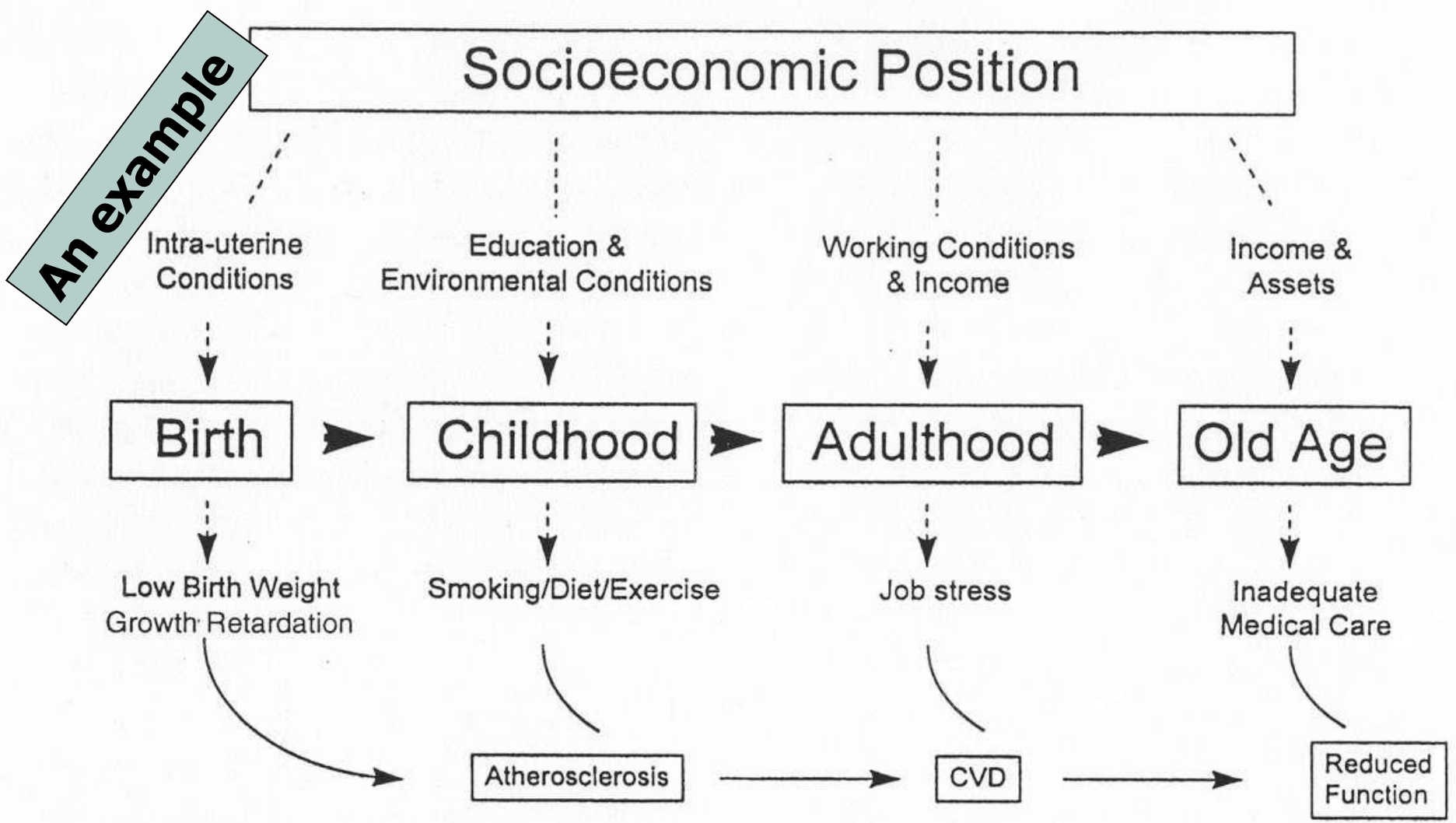

Figure 2–1. Socioeconomic influences on cardiovascular disease from a lifecourse perspective.

SDH are multisectoral and influences are throughout lifespan

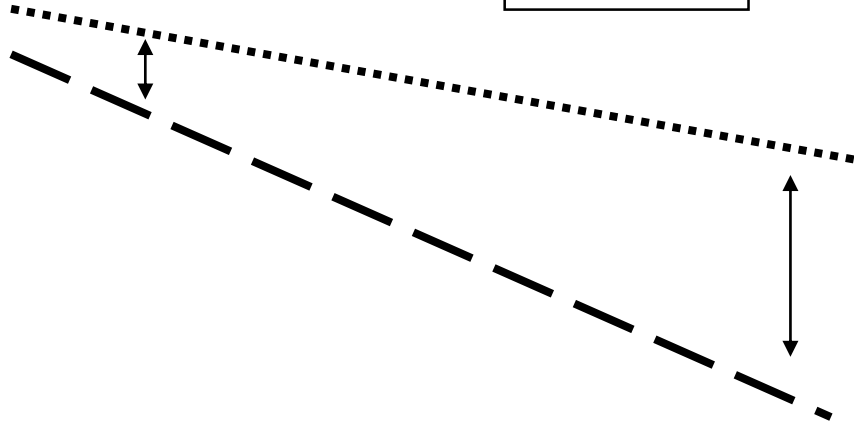
Mortality

.....

Poorest

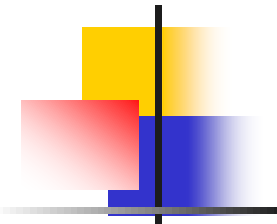
Richest

GAP WIDENS

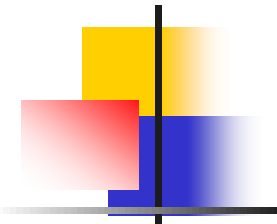
Time

Causes of the causes

- بجای مبارزه با معلول یا علل واسطه ای باید با علت العلل بیماری ها مبارزه کرد
- همه می دانند که گروههای محرومتر و فقیر تر عمر کوتاه تری دارند
- مثلاً امید به زندگی مردان در یکی از محرومترین نواحی گلاسکو در بریتانیا ۵۴ سال است ، درحالیکه در بهرمندترین نقطه همان شهر ۸۲ سال است
- در بسیاری از کشورها افراد بیکار سلامت روان نامناسب تر داشته وقد کودکان این گروه از کودکان هم سن که پدر شاغل دارد کوتاه تر است

Causes of the causes

■ شواهد علمی نشان می دهد که بیشترین بار بیماریها و قسمت اعظم نابرابری های سلامت از عوامل اجتماعی ناشی می شود

■ در طول تاریخ کاهش های اساسی در مرگ و میر ناشی از بیماریهای عفونی مثل سل، قبل از توسعه درمان های طبی موثر و تحت تأثیر بهبود شرایط اجتماعی-اقتصادی رخ داده است

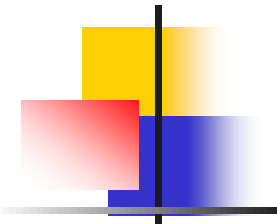
اگر کمی به تعریف سلامت و . . . دقت کنیم!

■ سلامتی: رفاه کامل جسمی، روانی و **اجتماعی** و نه فقط نبود بیماری

■ استراتژی سلامت برای همه HFA و مراقبت های بهداشتی اولیه PHC توجه به عوامل اجتماعی سلامت دارد

■ فعالیت های بهداشتی نه به عنوان یک مداخله کوتاه مدت و مستقل، بلکه باید به عنوان بخشی از فرآیند بهبود شرایط زندگی در نظر گرفته شود

نخستین کنفرانس بین المللی ارتقاء سلامت در اوتاوا ۱۹۸۶

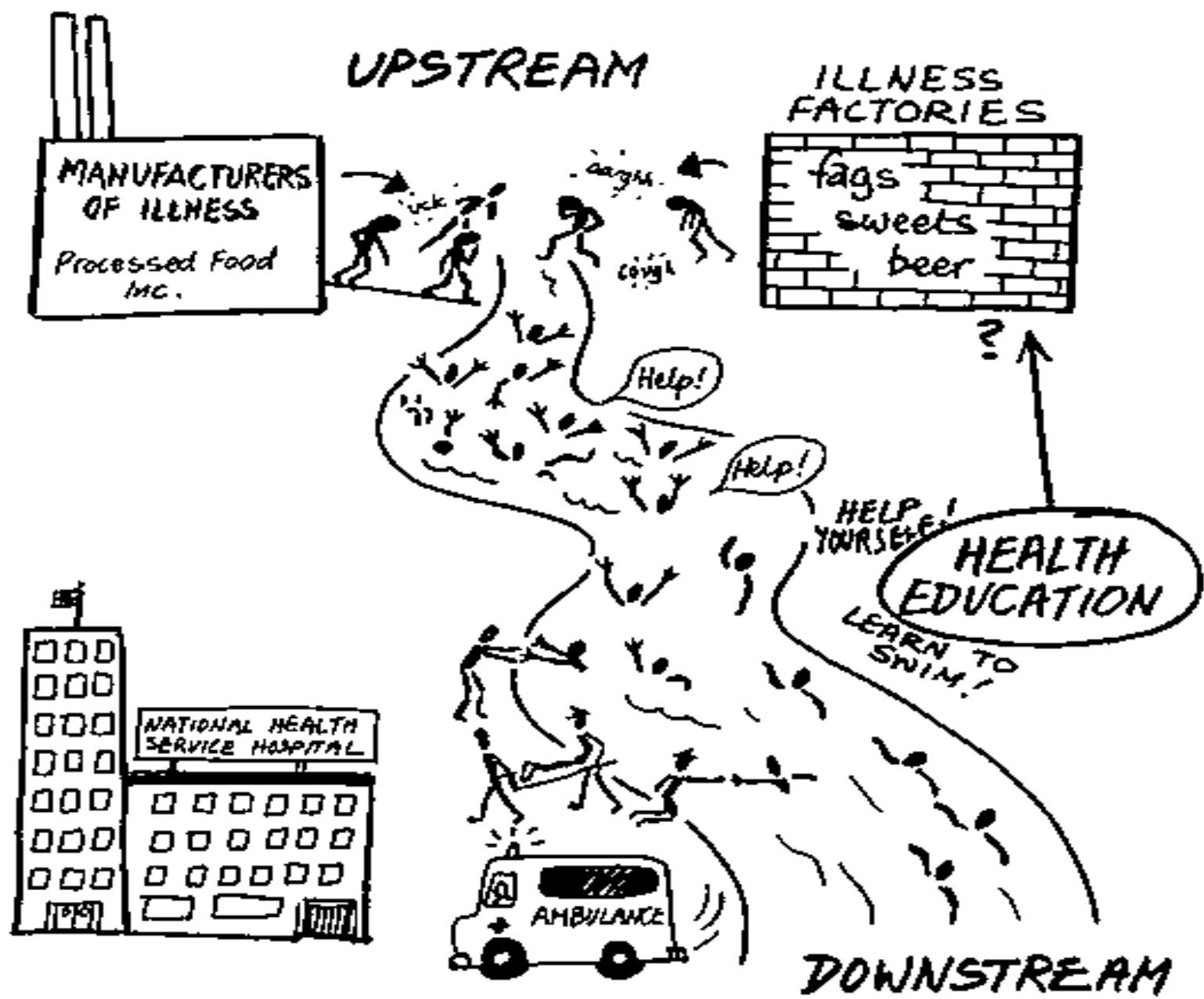

■ منشور اوتاوا: ۸ عامل موثر و کلیدی پیش نیاز سلامت را تعیین کرد:

■ صلح، سرپناه، آموزش، مواد غذایی، درآمد، اکوسیستم دارای ثبات، منابع پایدار، عدالت اجتماعی و برابری

■ نتیجه: بدون کاهش فقر، بهبود تغذیه، امکان تحصیل، توانمند سازی زنان و اصلاح شرایط زندگی در حاشیه نشینان دستیابی به اهداف سلامت مقدور نمی باشد

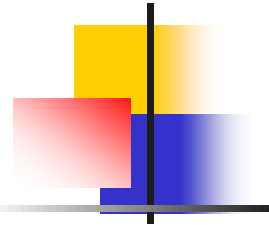

چگونه عوامل تعیین کننده اجتماعی سلامت را بهبود بخشیم:

- تلاش برای کاهش لایه های اجتماعی (باز توزیع ثروت)
- تلاش برای پیشگیری از عوامل آسیب رسان اجتماعی به سلامت
- تلاش برای کاهش آسیب پذیری مردم محروم نسبت به شرایط آسیب رسان سلامت (بهبود شرایط)
- کاهش پیامدهای نابرابر بیماری و جلوگیری از بدتر شدن شرایط اقتصادی و اجتماعی محرومان بیمار (بیمه)

مقام معظم رهبری در دیدار با کمیسیونرهای عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت سازمان جهانی بهداشت (دیمه ۱۳۸۴):

- ایشان سلامت را از اساسی ترین نیازهای بشر دانستند و تأکید نمودند که عوامل اجتماعی بیشترین تأثیر را بر سلامت انسان دارد
- همچنین وضع نگران کننده سلامت در جوامع بشری را ناشی از بی عدالتی و تبعیض و خودخواهی قدرتهای بزرگ جهان دانستند
- و فرمودند در بررسی عوامل موثر بر سلامت نباید از نقش اخلاق و ایمان دینی غافل شد

سازمانهای مرتبط با عوامل تعیین کننده سلامت

مجلس شورای اسلامی
نهاد ریاست جمهوری
دفتر مناطق محروم
قوه قضاییه
اداره زندانها و بهداری کل زندانها
وزارت رفاه و تامین اجتماعی
سازمان بیمه خدمات درمانی
سازمان تامین اجتماعی
سازمان بهزیستی
کمیته امداد
وزارت آموزش پرورش
نهضت سواد آموزی
وزارت راه و ترابری
وزارت کشور
شهرداری و دهیاری
ستاد مبارزه با مواد مخدر
نیروی انتظامی
بسیج
و.....

وزارت نیرو
آب و فاضلاب
وزارت جهاد کشاورزی
وزارت بازرگانی
وزارت کار و امور اجتماعی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
وزارت صنایع
وزارت علوم و تحقیقات
وزارت مسکن و شهرسازی
سازمان نظام پزشکی
سازمان مدیریت و برنامه ریزی
سازمان حفاظت محیط زیست
سازمان صدا و سیما
سازمان تربیت بدنی
موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی
هلال احمر
سازمان تبلیغات اسلامی
سازمان دامپزشکی
مرکز آمار ایران
بانک مرکزی

با تشکر از توجه شما

